

Landskap: S k å n e Upptecknat av: Walter Welin
 Härad: L u g g u d e Adress: Mälaremästare
 Socken: H ö g a n ä s S t a d . Berättat av: Gustav Svensson
 Uppteckningsår: 1941 Född år 1893; Höganäs

Adress: Kolonigatan (utan nr) Höganäs. Födelsedag: 22/10

Nyåret.	s. 1.
Trettondagen.	s. 2.
Fastlagen.	s. 3.
Påskan.	s. 4.
Valborgsmässoafton och 1:a maj.	s. 5.
Pingst.	s. 6.
Midsommar.	s. 7.
Mikaeli marknad.	s. 8.
Mårten.	s. 9.
Julen	s. 10.
Julaftonsmorgonen på fabrikena.	s. 11.
Maltegille.	s. 12.
Fotbollen i Höganäs.	s. 13.
Dansbanor i Höganäs.	s. 14.
Gator i Höganäs.	s. 15.
Nordstrands bro - kanalen.	s. 16.
Krabben - ett slags linbana.	s. 17.

Stänkning av väggarna vid helgerna.	s. 18.
Bröllopseder se julen!	s. 10.
Skänkta träd.	s. 20.
Väktare.	s. 21.
Ingar-Lena bryggde dricka och sålde.	s. 22.
Johan August Scotte.	s. 23.
Sven Skrälle.	s. 24.
Sven Äppler sjöng maj året om.	s. 25.
Korga-Jakob hjälpte till i gruvan att hissa upp korgarna.	s. 26.

ACC. N:R. M. 7479:1.

Landskap: S k å n e Upptecknat av: Walter Welin
Härad: L u g g u d e Adress: _____
Söcken: H ö g a n ä s S t a d . Berättat av: Gustav Svensson
Uppteckningsår: 1941 Född år 1893 i Höganäs

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Nyåret.

- Sköts nyåret in?
- Nej.
- Förekom aldrig nyårsresenter?
- Nej, det har jag inte hört talas om.

ACC. N:R.

No. 7479:2

Landskap: S k å n e Upptecknat av: Walter Welin

Härad: L u g g u d e Adress: _____

~~Staden~~ Socken: H ö g a n ä s S t a d Berättat av: Gustav Svensson

Uppteckningsår: 1941 Född år 1893 i Höganäs

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Trettondagen.

Stjärngossar har jag aldrig sett i Höganäs.

ACC. N.R.

M 7479:3

Landskap: S k å n e Upptecknat av: Walter Welin

Härad: L u g g u d e Adress: _____

~~Socken~~ H ö g a n ä s S t a d . Berättat av: Gustav Svensson

Uppteckningsår: 1941 Född år 1893 i Höganäs

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Fastlagen.

-Hur firades fastlagen?

-Då slog man katten ur tunnan. Man slog bl.a. vid Fyrkanten, där nu varmbadhuset ligger. Det var mest ungdom som deltog. Efteråt fick de bullar med mjölk, som de förtärde i Bolagets tvättstuga. Någon levande katt förekom inte utan de hade i stället en flaska i tunnan. Kattkung blev den som slog ut flaskan. Kattkungen var inte på förhand korad utan det var den råa styrkan som avgjorde. Alla voro utklädda vid dessa tillfällen. Dessutom förekom maskeradbaler i Tivoli.

-Förekom inte fastlagsris?

-Nej.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 7479:4.

Landskap: S k å n e Upptecknat av: Walter Welin
Härad: L u g g u d e Adress:
Söcken: H ö g a n ä s S t a d Berättat av: Gustav Svensson
Uppteckningsår: 1941 Född år 1893 i Höganäs

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Påskan.

- Hur firades påskan?
- Med äggrullning vid Nya längor. Den som slog till ägget fick 1 öre. De kunde tjäna några kronor men sällan mera. Äggen färgades med lökskal.
- Firades skärtorsdag på något särskilt sätt?
- Nej.
- Hängde ni aldrig rakor o.d. på ryggen på folk?
- Nej, det har jag aldrig varit med om.

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR.

Ma. 7479:5

Landskap: S k å n e Upptecknat av: Walter Welin

Härad: L u g g u d e Adress:

~~Socken~~ Höganäs Stad. Berättat av: Gustav Svensson

Uppteckningsår: 1941 Född år 1893 i Höganäs

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Valborgsmässoafton och 1:a maj.

Sist april sjöng vi maj i by här i Höganäs, varvid vi fick ägg och pengar. Efteråt hade vi gille. Fick vi ingenting, klämde vi i med

Ligg och ligg din late stut
tills loppor och löss äter dig ut.

ACC. N:R

M. 7479:6.

Landskap: S k å n e Upptecknat av: Walter Welin.....
Härad: L u g g u d e Adress:
Söcken: H ö g a n ä s S t a d Berättat av: Gustav Svensson.....
Uppteckningsår: 1941 Född år 1893 i H ö g a n ä s

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Pingst.

-Hur firades pingsten?

-Annan dag pingst skulle vi alltid till Haga. Då hyrdes en två-spännarvagn och så tog vi mat med oss. Släkterna slog sig då ihop och hyrde ett ekipage. På Skallebacken gick dansen och på en spis ute i det fria kunde man koka kaffe. Det var ett "fullständigt gästbud" där uppe den dagen. Man var där hela dagen, och när man reste hem, pryddes alltid hästar och vagnar med grönt. "Det var som om de haft en skog med sig".

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 7479.7

Landskap: S k å n e Upptecknat av: Walter Welin

Härad: L u g g u d e Adress:

Söcken: H ö g a n ä s S t a d . Berättat av: Gustav Svensson

Uppteckningsår: 1941 Född år 1893 i Höganäs

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Midsommar.

-Vid midsommar prydde de fabrikerne med grönt. Majstång
restes på Lilla Ryd och senare på Tivolihöjden.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 7479:8

Landskap: Skåne Upptecknat av: Walter Welin
Härad: Luggude Adress:
Söcken: Höganäs Stad. Berättat av: Gustav Svensson
Uppteckningsår: 1941. Född år 1893 i Höganäs

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Mikaeli marknad.

Mikaeli marknad var den största festen näst jul. Hela Tivolivången var då full av tält. Hit kom då cirkusar och stora, stora nöjesfält med bl.a. jättedamen "Viola". På torget stod fullt med stånd. De kom flera dagar innan och satte upp anordningarna till nöjesfältet. Bolaget byggde upp ett särskilt stall, "Håll-stall", vid Prins Carls bunke. De fick betala 50 öre, men föder hade de själva med sig. Vid Mikaeli vimlade det av zigenare, ficktjuvar, förbrytare men också hederliga krämare. Alla sökte sig nämligen hit. Smälänningarna kom mycket flitigt. På den tiden fanns här inte så mycket speceriaffärer som nu utan befolkningen köpte en hel massa saker på lager. Hela landsbygden kom mangrant in för att handla.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

Ma. 7479:9

Landskap: S k å n e Upptecknat av: Walter Welin

Härad: L u g g u d e Adress:

~~Socken~~: H ö g a n ä s S t a d Berättat av: Gustav Svensson

Uppteckningsår: 1941 Född år 1893 i Höganäs

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Mårten

var inte någon helg som firades så allmänt i min ungdom, tycker jag! Däremot var Mikaeli den största festen näst jul.

ACC. N:R.

M 7479:10.

Landskap: S k å n e Upptecknat av: Walter Welin

Härad: L u g g u d e Adress:

SOCKEN: H ö g a n ä s S t a d Berättat av: Gustav Svensson

Uppteckningsår: 1941 Född år 1893 i Höganäs

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Julen.

-Förr i tiden hade de alltid ljus i fönstren när man gick till julottan. Det var liksom en hederssak. Ljusen sattes dit redan klockan halv fem på morgonen. Kyrkobesökarna skulle ju ända till Väsby kyrka, men senare fick vi Bruksförsamlingens kyrka. För det andra brukade mormor alltid sätta gröt ut till nissarna vid julen. Dessa är de enda två seder som jag så att säga sett försvinna.

-Vad bestod julmaten av?

-Hemma hos oss åt vi klockan sex, och då hade vi skinka, sylta, korv, bruna bönor, skärbönor och brunkål.

-Hade ni aldrig långkål?

-Nej. Fisk och gröt åt vi vid 11-tiden. Vi hade då både rödgröt och vitgröt/risgröt/.

-Hur hade ni det ordnat med julklapparna?

-De kastades alltid in.

-Brukade ni skjuta in julen?

-Nej. Men de sköt när de gifte sig. Det var rätt så brukligt.

De låg i trädgårdarna och fyrade av skotten.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 7479 : 11.

Landskap: S k å n e Upptecknat av: Walter Welin

Härad: L u g g u d e Adress:

Söken: H ö g a n ä s S t a d . Berättat av: Gustav Svensson

Uppteckningsår: 1941 Född år 1893 i Höganäs

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Julaftonsmorgonen på fabrikerna.

Jag har hört berättas att de hade tänt på fabrikerna på morgonen och att det var mycket festligt då. Men själv har jag aldrig sett det.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

No. 7479/12.

Landskap: S k å n e Upptecknat av: Walter Welin
 Härad: L u g g u d e Adress:
 Söcken: H ö g a n ä s S t a d . Berättat av: Gustav Svensson
 Uppteckningsår: 1941 Född år 1893 i Höganäs

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Maltagille.

I Höganäs' museum finns bl.a. en maltkvarn, som för resten var museets första förvärv. Denna kvarn hade en gång sin plats på Brorsbackegården och användes på den tiden då var och en själv fick tillverka sitt malt. Den som ville mala fick traska till kvarnen med sin maltpåse och mot erlagd tribut fick han där mala sitt malt. Avgiften var sex styver eller en skilling, och inbetalades kontant till den som utsetts att handha maltkvarnens kassa. Melägarna i kvarnen hade fri dispositionsrätt till densamma. För de influtna pengarna anordnades årligen ett kalas, ett s.k. maltagille. Trakteringen bestod vanligen av kaffe med dopp och räcktelj regel också till en kanna brännvin. Tillställningen, som alltid åtföljdes av dans och allehanda lustiga upptåg, anordnades i tivoliplanteringen. När kvarnen inte användes, var den låst med en järnkedja, så att ingen kunde "tjuvmala" på den. Vid gillena var det alltid så, att endast de som malt fick komma med. Förutom denna kvarn fanns det ännu en, som stod vid den s.k. Tyboniska skolan. Bolaget hade slutligen också en kvarn, men denna var av betydligt större mått. Denna kvarn drevs med ett vattenhjul, vars drivkraft kom från det vatten pumpmaskinerna pumpade upp. Här maldes all den säd som Bolaget behövde för eget bruk, men var man god vän med möllesvennen Calle Hansson, kunde man få mala sitt malt även där.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

No. 7479:13

Landskap: Skåne Upptecknat av: Walter Welin
 Härad: Luggude Adress:
 Söcken: Höganäs Stad. Berättat av: Gustav Svensson
 Uppteckningsår: 1941 Född år 1893 i Höganäs

LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

Fotbollen i Höganäs.

Det var folkskolärare Johan Gullberg som införde fotbollen i Höganäs. Gullberg var kantor och folkskolärare och han instiftade också tuberkulosföreningen i Höganäs. Sedan han varit på en kurs på Nääs introducerade han fotbollen här i Höganäs. Den första bollplanen låg i Tivolivången. På tribunen satt Gullberg som en överdomare bland skiljedomarna. De spelade inte med offside på den tiden. Vid felaktighet blåste Gullberg i en pipa, varvid alla måste stanna. Sedan följde en rådplägning mellan alla dessa domare, varefter följde signal till nytt spel. Denna första bollplan blev även plats för folkliga tillställningar. De sprang i säck, genom tunnor, de klättrade på såpade stänger o. s. v. (2)

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

Ma. 7479:14

Landskap: S k å n e Upptecknat av: Walter Welin.....

Härad: L u g g u d e Adress:

~~XXXXX~~ Söcken: H ö g a n ä s S t a d Berättat av: Gustav Svensson.....

Uppteckningsår: 1941 Född år 1893 i Höganäs.....

Dansbanor i Höganäs.

Där kyrkogården nu är, har förut varit en dansbana, men det var före min tid. Där brukade bl.a. Carl Moberg spela.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 7479:15.

Landskap: S k å n e Upptecknat av: Walter Welin
Härad: L u g g u d e Adress:
~~xSöcken:~~ H ö g a n ä s S t a d Berättat av: Gustav Svensson
Uppteckningsår: 1941 Född år 1893 i Höganäs

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Gator i Höganäs.

Allégatan hette förr Fiskaregatan, emedan fiskarna där brukade köra sin fisk.
St. Nygatan hette Gastagutan. Där regerade gastarna, d. v. s. Jiken efter ilandflutna sjömän. Gastarna hängde sig bakpå ryggen på folk och ville bli burna till kyrkogården.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M 7479:16

Landskap: S k å n e Upptecknat av: Walter Welin

Härad: L u g g u d e Adress: _____

~~SOCKEN~~ Socken: H ö g a n ä s S t a d . Berättat av: Gustav Svensson

Uppteckningsår: 1941 Född år 1893 i Höganäs

Nordstrands bro. /Kanalen.

Nordstrands bro över ~~kanalen~~ spelade förr en mycket stor roll. Bron betraktades nämligen som en fast punkt. Man sade "så och så långt från Nordstrands bro".

Kanalen är också "historisk". Det sägs, att Karl XIV rest på präst där.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M 7479:17

Landskap: Skåne Upptecknat av: Walter Welin
Härad: Luggude Adress:
Socken: Höganäs Stad. Berättat av: Gustav Svensson
Uppteckningsår: 1941 Född år 1893 i Höganäs

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Krabben

var ett slags linbana. Linan snoddes kring en stor axel, som drogs runt av arbetarna. Över krabben var ett tak, så att den liknade en karusell. Varje gång den förste i månaden utsågs några som skulle dra krabben, ett arbete som var föga omtyckt.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

No. 7479:18.

Landskap: S k å n e Upptecknat av: Walter Welin

Härad: L u g g u d e Adress:

Staden: H ö g a n ä s S t a d Berättat av: Gustav Svensson

Uppteckningsår: 1941 Född år 1893 i Höganäs

Stänkning av väggarna.

Vid helgerna gick en gammal gumma omkring och stänkte väggarna med en visp, som hon doppade i blånelseblått för att väggarna skulle bli snyggare.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

No. 7479:19.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Walter Welin

Härad: Luggude Adress:

SOCKEN: Höganäs Stad. Berättat av: Gustav Svensson

Uppteckningsår: 1941 Född år 1893 i Höganäs

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Bröllopseder Se Julen

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

No. 7479:20.

Landskap: S k å n e Upptecknat av: Walter Welin

Härad: L u g g u d e Adress: _____

Söcken: H ö g a n ä s S t a d . Berättat av: Gustav Svensson

Uppteckningsår: 1941 Född år 1893 i Höganäs

H.W.Schweitz

skänkte alla träden, som nu står på Storgatan.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

No. 7479:21.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Walter Welin

Härad: Luggude Adress:

Söcken: Höganäs Stad. Berättat av: Gustav Svensson

Uppteckningsår: 1941 Född år 1893 i Höganäs

Väktare

Mikaloff stod på torget och ropade ut timmarna. Efter honom kom Bengt Jönsson, som jag själv hört. Han fortsatte i samma spår. Efter honom kom Oscar Pålsson, som nu är död.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

Ma. 7479:22.

Landskap: S k å n e Upptecknat av: Walter Welin

Härad: L u g g u d e Adress: _____

*Söken: H ö g a n ä s S t a d . Berättat av: Gustav Svensson

Uppteckningsår: 1941 Född år 1893 i Höganäs

Ingar-Lena

var en gammal gumma som bryggde dricka, som hon sålde till Höganäsborna. Jag kommer mycket väl ihåg henne. Hon hyrde även ut rum till marknadsgubbarna. I Höganäs fanns eljest inga andra bryggerier. Ingar-Lena bryggde emellertid och sålde.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 7479:23.

Landskap: S k å n e Upptecknat av: Walter Welin
Härad: L u g g u d e Adress:
~~XXXX~~ Socken: H ö g a n ä s S t a d . Berättat av: Gustav Svensson
Uppteckningsår: 1941 Född år 1893 i Höganäs

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Johan August Scotte.

Johan August Scotte trampade fel i Ahlströmers schakt på skott-
skottdagen men klarade sig. Red. Brodin skrev vitsigt: "Johan
August Scotte ~~trampade~~ på skottdagen ner i Ahlströmers
schakt och blev oskadd". Han for sedan till Amerika.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 7479:24

Landskap: S k å n e Upptecknat av: Walter Welin

Härad: L u g g u d e Adress: _____

~~XXXX~~ Socken: H ö g a n ä s S t a d . Berättat av: Gustav Svensson

Uppteckningsår: 1941 Född år 1893 i Höganäs

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Sven Skrälle

gick nere i gruvan och passade hästarna. Han blev frälsnings-
soldat på gamla dar, men han hade tyvärr ingen röst, trots att
han sjöng flitigt.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

No. 7479:25

Landskap: S k å n e Upptecknat av: Walter Welin

Härad: L u g g u d e Adress:

xSöcken: H ö g a n ä s S t a d . Berättat av: Gustav Svensson

Uppteckningsår: 1941 Född år 1893 i Höganäs

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIVSven Äppler

sjöng maj året om. Han hade en kanariefågel med sig. Han tänkte en gång gå till sjöss, men slog dessa tankar ur hägen och sa: "Litet bröd i Viken är där, men det där är, är gott". Så han vände om och stannade i sin hembygd.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 7479:26.

Landskap: S k å n e Upptecknat av: Walter Welin

Härad: L u g g u d e Adress:

Söcken: H ö g a n ä s S t a d . Berättat av: Gustav Svensson

Uppteckningsår: 1941 Född år 1893 i Höganäs

Korga-Jakob

hjälppte till i gruvan med att hissa upp korgarna, därav namnet
Han började alltid sin dag med att förtära en rödlök samt
ta en ordentlig sup. Men det oaktat blev han över 90/nittio/
år. Han hade litet ryskt blod i ådrorna.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Skriv endast på denna sida!